

Komitet pravnika za ljudska prava

YUCOM

Adresa:
Svetogorska 17
11103 Beograd
PAK 106402

Telefon:
+381-11-3344425
Fax:
+381-11-3344235

e-mail:
office@yucom.org.rs

web:
www.yucom.org.rs

KONFERENCIJA

BORBA PROTIV NASILJA

Medija centar, 01.03.2011.godine

Komitet pravnika za ljudska prava YUCOM, održao je konferenciju, dana 01.03.2011 godine, povodom borbe protiv nasilja u Srbiji. Kroz prezentaciju slučajeva koje nevladine organizacije vode, panelisti su istakli neopravdano različite pristupe državnih organa u borbi protiv nasilja nad ranjivim grupama- Romima, duševno obolelim licima, ženama, LGBT populacijom.

O uticaju učešća nevladinih organizacija u zastupanju pred državnim organima, kao i posledicama koje branitelji ljudskih prava zbog svog angažovanja trpe, govore:

Milan Antonijević, director YUCOMA-a

Advokat Natalija Šolić, YUCOM

Advokat Kristina Todorović, YUCOM

Maja Mičić, director Inicijative mladih za ljudska prava

Predstavnik Koalicije protiv diskriminacije

Danica Jovanović, Romska mreža

YUCOM

Komitet pravnika za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights

Svetogorska 17, Beograd, Srbija / 17 Svetogorska Street, 11000 Belgrade, Republic of Serbia

Tel/Fax: +38111 3344235, +38111 3344425

e-mail: office@yucom.org.rs

www.yucom.org.rs

YUCOM je najavio početak rada Call centra 0700-400-700 za pružanje pravne pomoći žrtvama povreda ljudskih prava.

Konferencija je organizovana u okviru projekta „Pravna pomoć u slučajevima povrede ljudskih prava, diskriminacija i zaštita branitelja ljudskih prava“, koje realizuje YUCOM uz podršku i saradnju nevladine organizacije Civil Rights Defenders.

Predhodni dani su pokazali da Srbija nema adekvatan odgovor na samo nasilje, takođe sudjenja često veoma dugo traju, kaznena politika za učinioc krivičnih dela je blaga, postavlja se pitanje da li Vlada ne shvata dovoljno ozbiljno problem i opasnost nasilja ili nema odgovor na samo nasilje. Sve češće se čuje govor mržnje putem zabavnog programa, kao što je nedavni slučaj na Pink televiziji, koje povlači pitanje da li je adekvatno kao civilno društvo reagovati na ovakve pojave ili ne, da li će se pokrenuti postupak zbog kršenja člana 317., kao i kako i u kojoj meri će reagovati RRA.

Psiholozi i sociolozi sve više ukazuju na trend povećanja nasilja u društvu, što postavlja pitanje zašto naša država ne otklanja uzroke koje dovode do samog nasilja, već sanira posledice i reaguje tek kada se nasilje dogodi. Nasilje je prisutno u svakom društvu, ali postavlja se pitanje kakav je odnos tog društva prema nasilju. Osim nasilja u porodici u porastu je sve više vršnjačko nasilje kao i nasilje nad marginalizovanim i osetljivim grupama. U poslednje vreme u kancelariju pravne pomoći sve više je poziva ljudi koji imaju određene mentalne smetnje, koji su oštećeni pred organima uprave, ili nekim drugim državnim organima, što ukazuje na zloupotrebu i da se mnogo manje pažnje posvećuje tim grupama lica.

Najnovija istraživanja nam ukazuju na to, da su počinioci krivičnih dela sve češće mlade osobe, najčešće starosti od 15 do 30 godina. Vrlo je značajno da se naglasi da je sve veći broj maloletne delikvencije, ne samo za imovinske delikte, već za najteža krivična dela tipa ubistva, silovanja, teška razbojništva. Kao bitan faktor ovakvog ponašanja uzima se u obzir stanje u porodici, kao i važan uticaj medija, govor mržnje i uticaj nacionalističkih i fašističkih organizacija, organizovanih grupa navijača koje predstavljaju opštu društvenu opasnost, na šta država nema adekvatan odgovor.

U toku konferencije, imali smo osvrt na suđenje o slučaju u Jabuci, zbog kršenja Zakona o javnom informisanju kao i kršenje Zakona o maloletnom učiniocu krivičnog dela. U toku spora, došlo je do kršenja pretpostavke nevinosti, jer i pre nego što je završen glavni pretres i pre nego što je maloletno lice proglašeno krivim i saslušalo izrečenu kaznu, u medijima je sve bilo objavljeno. Predstavnicima YUCOM-a nije dozvoljeno prisustvo na tom suđenju, s obrazloženjem da bi slučaj bio politizovan. Ako je stručnoj javnosti zabranjeno da prisustvuje suđenju, da li je manja šteta i manji uticaj na slučaj ako se tok suđenja iznese u javnost.

Danica Jovanović, iz organizacije Romska Mreža je istakla da je Institut za otvoreno društvo iz Njujorka i Svetska banka su period od 2005. do 2015. proglasile Dekadom Roma. Srbija se preko Ministarstva za ljudska i manjinska prava pridružila ovoj inicijativi, usvojena je i Nacionalna strategija za unapređenje položaja Roma u 2009. godini. To znači da države koje se priključe ovakvoj inicijativi treba da rade na poboljšanju položaja Romske populacije, putem programa i projekata.

Institucije sistema i dalje ne pridaju važnost ljudskim pravima Roma i ako postoje mehanizmi koji su ostvareni na republičkom i lokalnom nivou, postoje i dalje ogromna kršenja ljudskih prava Romske populacije. Pasivnost policije i lokalne samouprave pokazuje da naše institucije nisu spremne da se suoče sa rasizmom. Dekada Roma ukazuje na težak položaj Roma, na nasilje nad romskom populacijom, kršenje osnovnih ljudskih prava, pasivnost institucija

i policije. Danica Jovanović, iz organizacije Romska Mreža, ukazuje na dodatno težak položaj braniteljki ljudskih prava romske populacije.

Na konferenciji je pomenut i slučaj Miše Vačića – čije suđenje traje više od godinu dana, kao i činjenicu da su predstavnici LGBT populacije dobili poziv za svedočenje tek nakon više od godinu dana. Na suđenju je bila prisutna i ultradesničarska

organizacija 1389, te je neizbežno bilo i prisustvo policije.

Ono što se najčešće dešava kada se radi o nasilju nad LGBT osobama, jeste da se motiv ne uzima u obzir. Nasilnicima nad LGBT populacijom do sada se sudilo za nasilničko ponašanje ili za ometanje policije u radu i slično, ali zapravo se motiv nije uzimao u obzir. Sve češći je govor mržnje prema pripadnicima LGBT populacije putem medija. Do sada nikakve mere nisu izrečene na tu temu i ako je samo jedanput za nebrojani broj slučajeva, reagovala Radio Difuzna Agencija. Predstavnici LGBT populacije smatraju da stav države dodatno ohrabluje nasilnike upravo zbog nereagovanja na mnoge slučajeve. Zločin iz mržnje još uvek nije našao dovoljno jasnu odredbu u Krivičnom zakoniku, kao i odredbe koje se primenjuju nisu na zadovoljavajućem nivou.

Republičko javno tužilaštvo je tražilo zabranu organizacije SNP 1389, ustavni sud još uvek nije zauzeo svoj stav, što ukazuje na to da političke volje još uvek nema. Upitnik Evropske komisije ukazuje na to da država Srbija nema podatke o krivičnim delima za koja bi trebalo da procesuiraju

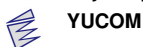
Ako se osvrnemo na slučaj PALJENJA DŽAMIJE u Beogradu, koja je zapaljena 2004, mi tek sada imamo neke početke sudjenja. Kao prvo, možemo videti veliki vremenski razmak od 2004 pa do 2011 da bi došlo do samog sudjenja, kao i jedan od ročišta, koje je trajalo 32 minuta ukupno. Kada uporedimo druge slučajeve sa ovim, npr. slučaj Brisa Tatona, to pokazuje da sudovi ne postupaju isto u ovakvim slučajevima. YUCOM smatra da pritisak javnosti mora da bude veći kako bi upravo došlo do pravičnosti suđenja

Maja Mičić, direktor Inicijative mladih za ljudska prava, ukazuje na to da su sve mlađi ljudi vinovnici nasilja, kao i na to da sa jedne strane imamo veliku većinu mladih ljudi koji nemaju jasan stav o nasilu, što ih svrsta u grupu pasivnih lica, dok sa druge strane imamo aktivne učesnike koji su vrlo nasilni. Maja Mačić takođe smatra da je potreban rad na edukaciji mladih ljudi. Smatra da je jedan od problema što se edukuju samo mladi iz Beograda, dok ostala sredina izvan Beograda ostaje zatvorena. Pristup ovih tema u obrazovanom programu, bi trebalo da bude prioritet edukacije.

Kancelarija pravne pomoći YUCOM-a.

Da bi ustanovili sa kakvim problemima u pogledu zaštite se građani suočavaju, odnosno problemima u realizaciji ljudskih prava, te koje su najčešće povrede ljudskih prava i na koji im se način može pomoći, YUCOM je otvorio kancelariju besplatne pravne pomoći i svoj call centar. U sve većem broju, YUCOM-ovom call centru se javljaju pripadnici marginalizovanih grupa, pripadnici nacionalnih manjina, Romi, pripadnici LGBT populacije itd. Veliki je broj građana, koji se do sada žalili uglavnom na sudske postupke koje predugo traju, neki čak i 15 godina. Advokat Kristina Todorović, iz YUCOM-a ukazuje na primer suda iz unutrašnjosti Srbije, gde se radilo o sporu oko dodele maloletnog deteta staratelju, gde i uprkos postojanju načela hitnosti i zaštite interesa maloletne dece, odluka nije donesena više od godinu dana. Tek nakon uključivanja YUCOM-a u slučaj, pozivom urgencije i insistiranja da se odluka donese, spor je u vrlo brzom roku rešen. YUCOM smatra da dok ne postoji neki monitoring nad radom sudskih organa, sve će se dešavati van zakonskih okvira.

U proseku oko 25 procenata građana se žali na ne postupanja organa uprave i to kako centara za socijalni rad, tako i sve više na organe unutrašnjih poslova. Sve češći je otpor državnih institucija da ukažu pomoć

marginalizovanim grupama kada je u pitanju nasilje. Pored toga, imamo neefikasnost državnih organa ne samo po pitanju nasilja već i kada se radi o realizaciji osnovnih i elementarnih ljudskih prava.

Iz ovih slučajeva vidimo, da uprkos činjenici da su ljudska prava zajemčena Ustavom, brojnim ratifikovanim međunarodnim konvencijama i zakonima, praksa još uvek nije pokazala rezultate u ostvarivanju i zaštiti tih prava. Kako se čini, država jos uvek nije spremna da obezbedi adekvatan mehanizam za primenu jasnih odredbi i zakona, odnosno da reaguje na problem.

YUCOM

Komitet pravnika za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights

Svetogorska 17, Beograd, Srbija / 17 Svetogorska Street, 11000 Belgrade, Republic of Serbia

Tel/Fax: +38111 3344235, +38111 3344425

e-mail: office@yucom.org.rs

www.yucom.org.rs